

Ważne zmiany w świadczeniu pielęgnacyjnym

W sprawach o świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.) i zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297 z późn. zm.) - **do których prawo powstało do dnia 31 grudnia 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.**

Działając na podstawie art. 63 ust. 16 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1429), zwanej dalej „ustawą”, Centrum Usług Społecznych w Wojcieszkowie informuje, że:

- świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. (tzw. nowe świadczenie pielęgnacyjne) będzie przysługiwać wyłącznie osobom sprawującym opiekę nad osobą z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia, natomiast osoba z niepełnosprawnościami nad którą opieka była sprawowana będzie mogła ubiegać się o przyznanie dla niej świadczenia wspierającego,
- osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne, która sprawuje opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18. roku życia i która będzie chciała po 31 grudnia 2023 r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach (czyli z możliwością podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez ograniczeń) musi po tej dacie zrezygnować z pobierania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie starych przepisów i złożyć wnioski o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów,
- w przypadku gdy opiekun otrzymujący świadczenie pielęgnacyjne na

nowych zasadach będzie sprawował opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest podwyższana o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka – warunkiem jest złożenie wniosku przez opiekuna o podwyższenie świadczenia pielęgnacyjnego,

- osoby, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, albo od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., przyznane zostało co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane.
1. świadczeniobiorcy zachowują prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach określonych w zdaniu pierwszym jest złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności.
 2. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach określonych powyżej przysługuje również po upływie okresu zasiłkowego w rozumieniu z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, na który prawo zostało przyznane, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na nowy okres zasiłkowy zostanie złożony w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym zakończył się dotychczasowy okres zasiłkowy.
- świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla

opiekuna nie przysługują opiekunowi w przypadku gdy osoba wymagająca opieki będzie miała przyznane przez ZUS świadczenie wspierające,

- w momencie złożenia przez osobę wymagającą opieki wniosku przyznanie świadczenia wspierającego w ZUS będzie skutkowało wstrzymaniem wypłaty opiekunowi tej osoby świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna,
- świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna przyznane/wypłacone opiekunowi za okres za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające będzie świadczeniem nienależnie pobranymi podlegającym zwrotowi wraz z odsetkami do którego to zwrotu zobowiązany zostanie opiekun,
- osoba z niepełnosprawnościami, składając w ZUS wniosek o świadczenie wspierające będzie mogła zdecydować od jakiego miesiąca chce mieć przyznane przez ZUS świadczenie wspierające, dzięki czemu może nie dopuścić do sytuacji otrzymania świadczenia wspierającego za ten sam okres za który jej opiekun otrzymał w gminie świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna i tym samym uniknąć sytuacji powstania nienależnych świadczeń po stronie jej opiekuna.

Kwoty przysługującego na podstawie przepisów dotychczasowych:

- świadczenia pielęgnacyjnego – podlegają waloryzacji w trybie i na zasadach określonych w art. 17 ust. 3a-3d ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego – podlegają weryfikacji w trybie i na zasadach określonych w rozdziale 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym.

Świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r.

Najważniejsze zmiany w przepisach regulujących zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujące od 1 stycznia 2024 r. – w tym nowe brzmienie art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych:

– świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać wyłącznie osobom sprawującym opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia (art. 17 ust. 1),

– uchylenie warunku rezygnacji lub niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – oznacza to, że osoby sprawujące opiekę nie będą musiały

rezygnować z aktywności zawodowej aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne,

- w konsekwencji uchylenia warunku rezygnacji/niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej uchylono również art. 17b ustawy o świadczeniach rodzinnych, czyli przepis uzależniający przyznanie świadczenia

pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego rolnikom, małżonkom rolników lub domownikom od warunku zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym. W związku z tym, uchylono również

w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników przepisy dotyczące opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za te osoby (składki do KRUS na dotychczasowych zasadach będą przez organy właściwe opłacane tylko w przypadku osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów dotychczasowych -art. 63. ust. 15 ustawy o świadczeniu wspierającym),

- uchylenie art. 17 ust. 1a, czyli przepisu, który wskazywał kolejność osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego,

- uchylenie art. 17 ust. 1b, czyli przepisu warunkującego przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego od daty powstania niepełnosprawności,

- uchylenie negatywnej przesłanki uniemożliwiającej przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego jeśli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do własnej emerytury, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia,

- uchylenie art. 27 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, ograniczającego zbiegi wymienionych w tym przepisie świadczeń rodzinnych.

Zmianie uległ również katalog osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczenie pielęgnacyjne od 1 stycznia 2024r.

będzie przysługiwać:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 oraz z 2022 r. poz. 2140) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- 3) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 4) rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego,

- **jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia** legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Ponadto nowe regulacje dotyczące świadczenia pielęgnacyjnego przewidują, że w przypadku gdy opiekun sprawuje opiekę nad więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, podwyższa się po 100 % na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka (uwaga: dotyczy to osób-opiekunów: wymienionych w art. 17 ust. 1-3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, osób będących rodziną zastępczą oraz osób prowadzących rodzinny dom dziecka).

Uwaga:

Opisane wyżej, nowe warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, które obowiązywać będą od 1 stycznia 2024 r. nie dotyczą osób, które, na zasadzie zachowania praw nabytych, będą pobierać to świadczenie na podstawie przepisów dotychczasowych (w oparciu o przepis przejściowy - art. 63 ustawy o świadczeniu wspierającym).

Ponadto nowym przepisem, który zacznie również obowiązywać od 1 stycznia 2024 r. jest art. 17 ust. 4a, zgodnie z którym, w przypadku śmierci osoby

wymagającej opieki, osoba sprawująca opiekę zachowuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki. Analogiczna regulacja obowiązująca od 1 stycznia 2024 dotyczyć również będzie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów dotychczasowych oraz osób pobierających zasiłek dla opiekuna i została ona uregulowana w art. 63 ust. 12 ustawy o świadczeniu wspierającym (dotyczyć będzie jednak tylko przypadków gdy śmierć osoby wymagającej opieki nastąpiła po 31 grudnia 2023r.).